

Predikan

1 e trettondedagen 2011, årg. 3

Psalmer: 715, 641:7, 28, 248, 258:5, 132.

Pär-Magnus Möller

I trettio år levde och arbetade Jesus som vilken judisk man som helst. Han delade allt vad livet bar med sig. Som barn lekte han med de andra barnen, slog sig som de gjorde och tröstades som de blev tröstade. Han gick i skola och fick lära sig det som man ansåg vara viktigt. Han fick lära sig ett yrke och tjäna pengar, han var med på fester, på begravningar, på bröllop. Han grät och han skrattade. Han fick ibland beröm och blev ibland orättvist bedömt och fick säkert, som de flesta av oss ta emot ovetta på olika sätt. Han var som en av oss.

Samtidigt bar han på en djup självsikt. Han visste vem han var. När Jesu var tolv år, och ännu inte räknades som vuxen, lämnade han karavanen som de skulle färdas hem i och återvände till Jerusalems tempel för att samtala med de skriftlärda. När föräldrarna gav honom bannor för hans upptåg svarade han: ”Varför letar ni efter mig, visste ni inte at jag måste vara hos min Fader?” Maria förstod nog – men ingen annan.

Vid den här tiden uppstod många omvändelsepredikanter. Det gick något av en andlig väckelse i landet och religiösa frågor var på tapeten. Man väntade på Messias. Mest väntade man på en konkret och praktisk Messias som kunde lösa problemet med romarna och det som upplevdes som förtryck från staten. En av denna tidens stora predikanter var Johannes döparen. Han lockade stora skaror ut i öknen. Bland dem fanns säkert både människor som tyngdes av samvetskval och synd – och dem som var intresserad av allt som var nytt under solen.

Johannes förkunnade att Guds rike nu var nära – och det var dags för alla att vakna upp – Särskilt det judiska folket. Nu var tiden inne för att profetiorna skulle nå sin fullbordan och de som ville vara med behövde omvända hjärtan. Som ett tecken på att man ville gå in i det nya Gudsriket och vara helhjärtad sitt Gudssökande gick man ner i Jordanfloden och bad om att bli befriad från det gamla, renad och nydanad i ett omvändelsedop.

Så kom Jesus – och Johannes hade sagt om honom att han var Guds offerlamm – det rena lammet – den oskyldige. När Jesus hade begärt att bli döpt hade Johannes först vägrat för han hade inte ansett sig värdig. Men Jesus hade sagt att det var nödvändigt för det var så ”de skulle uppfylla allt som hör till rättfärdigheten”. Vad menade han med det? Jag tror inte Johannes förstod. Vad Jesus menade skulle inte bli uppenbart förrän på korset något år senare.

Vad är det då som händer när Jesus döps? För det först behöver vi konstatera att det dop Jesus döps med inte är samma dop som vi döps med när vi döps in i

Kristi kyrka. Vårt dop är ett sakrament – en handling som bär med sig förvandling. I vårt dop blir vi ett med Jesus, vi får del av alla hans löften, hans liv – det liv som varar in i evigheten. Det dop Jesus döptes med var ett symboliskt dop – ett tecken på människans vilja. Och det är just detta med Jesu vilja som är så viktigt när det gäller Jesu dop.

Johannes hade haft alldeles rätt när han först inte ville döpa Jesus. Johannes kunde inte förstå syftet med det – Jesus var ju Guds rena offerlamm – dvs. han var utan fel och brist – inte behövde den som var utan synd ett omvändelse-dop – han var ju redan den han skulle bli. Men Jesu ville trots det bli döpt – han ville i allt gå in under vad det är att vara människa. Så djupt älskar Jesus oss att ingenting skall kunna skilja honom från oss – inte ens syndens mörker.

Jag tänker mig att dopet i Jordan och korset hänger tätt samman. När Jesus går ner i Jordanfloden börjar hans vandring mot korsfästelsen i Jerusalem och hans död för våra synder skull. Jag tänker mig att när Jesus går ner i det vatten där människorna symboliskt tvättat av all sin bortvändhet från Gud, all synd, allt sitt livs mörker – när Jesus går ner i det vattnet, som det oskyldiga offerlamm som han är, så fastnar all denna synd på honom.

I Jerusalems tempel fungerade det så att då man bad om förlåtelse för sina synder skulle man bära fram ett försoningsoffer – ofta ett djur av något slag, beroende på vad man ägde. Prästen tog emot offret och höll fram det inför den som ville bli fri från sin synd, och syndaren lade sina händer på offret, syndaren lade på så sätt liksom över sin synd på djuret så att synden fastnade på djuret. När djuret sedan offrades tänkte man att synden liksom dog/förintades tillsammans med djuret.

När Jesus stiger ner i Jordan ”fastnar” all världens synd på honom – eftersom han frivilligt lät ta den på sig – han ville det av kärlek till oss. I och med detta hans dop, börjar Jesu stora gärning i livet – nu var den stund inne då det bit för bit skulle uppenbaras för världen vem han egentligen var. Nu börjar den nya tidsåldern bryta in i världen. Vägen går upp mot Jerusalem och korset, genom uppståndelsens jubel och in i himmelens evighet och frid.

När Jesus så stiger upp ur vattnet öppnades himlen så att man såg in i evigheten och den Helige Ande sänktes över honom i form av en duva. Orsaken till att Anden förknippas med duvan var bland annat att duvan var en ren fågel – dvs. en fågel som fick bäras fram inför Gud i templet. Nu ser vi alltså två rena offerdjur; Det felfria lammet och duvan – så hör vi Faderns röst: ”Du är min älskade son, du är min utvalde.” För första gången uppenbaras så treenigheten för världen: Fadern, Sonen och den Helige Ande. Treenigheten – Guds djupaste väsen blottas för alla som vill se. Ingenstans i världshistorien har hela gudomen

varit så närvarande som just här. Det som vi i gamla testamentet bara kunnat ana – det konkretiseras i denna stund då Jesu Messianska gärning börjar.

Denna dag då vi firar Jesu dop handlar alltså om vem Jesus är. Det är en viktig dag – särskilt i vår tid då det råder sådan vilshenhet om vem Jesus är. Vi lever i en tid som har väldigt svårt att ta Jesus gudomlighet på allvar – likaså hans ärende. Man poängterar bara Jesu mänskliga sida, hans moraliska föredöme, hans kärleksfulla handlingar – samtidigt som man förtiger eller glömmer Jesu gudomliga anspråk – hans anspråk på att vara Guds Messias, Frälsaren, Gud Faderns enfödde son – Guds själv.

Är Jesus bara ett moraliskt föredöme i störta allmänhet är det ju lätt att ta till sig det som tilltalar en och förkasta sådant som inte tilltalar en. Så gör vi ju med alla människor som vi tar till föredöme. Men om Jesus är Gud – och den som Skriften säger, ja då får vi problem med ett sådant förhållningssätt. Den som studerar skriften ser snart att Jesus inte alls är så lätt att bara ha som moraliskt föredöme – hans anspråk är alldeles för stora för det. Han säger inte bara att han vill visa vägen för oss mot ett bättre liv – nej, han säger att det är han själv som är Vägen. Det är han själv som är Sanningen – ja det är han själv som är själva Livet, det sanna livet – det utan död.

Jesu anspråk är enorma – och han själv säger att världen kommer att splittras och vara för honom eller mot honom. Antingen är han Gud Faderns älskade son, den utvalde, och då kan vi inte förminska honom till morallärare – då bör vi göra allt vi kan för att lära känna honom bättre och ta emot allt det han vill ge oss. Eller så är han bara en medioker morallärare, en av många – och då tämligen ointressant.

Johannes dop är inte samma dop som vi döps med – men samtidigt hänger Jesu och vårt dop samman. Vårt dop är beroende av Jesu dop i Jordanfloden. I våra dop förenas vi med Jesu liv. Det är stort! Men om Jesus då bara är en allmänt moraliskt högtstående gestalt i världshistorien blir våra dop det mest meningslösa som finns – en tom symbolisk handling – inget mer. Men om Jesus är den Gud som kyrkan vittnar om – då är våra dop ett dop in i Guds rike – in i Jesus själv. Det betyder då att han en gång för alla dött för våra synders skull – alla våra synder, både dem vi begått och dem vi kommer att begå – då är vi fria, verkligt fria. Det betyder också att vi får kallas barn till Gud – vi blir Guds söner och döttrar och får kalla Gud för vår Fader. Det betyder också att jag redan här och nu tillhör himmelriket med all himmelrikets potential. I mitt dop in i Jesus finns jag ständigt inför Guds ansikte – där jag också kommer att vara in i himmelens evighet. Det är därför viktigt att veta vem Jesus är; en morallärare eller en Frälsare – en vis man eller Gud själv.

I trettio år lärde Jesus sig allt vad det innebar att vara människa. Tänk att vi har en Gud som så älskar oss att han för vår skull blivit en av oss. Aldrig kan vi anklaga Gud för att inte förstå, han förstår – han vet vad som är i människan. Han känner dig bättre än du känner dig själv. Han blev din broder så att du skulle kunna följa honom. Vår Gud är inte en Gud som bara tronar långt borta – nej, vi har en Gud som är här – en för vilket inget mänskligt är främmande. Han vet om alla dina svagheter, han vet om alla dina stölder, alla dina lögner, alla dina moraliska felsteg, all din oförsonlighet, all din egoism – allt. När han säger att han vill att du skall följa honom så behöver du inte dölja något för honom – han kallar dig inte för att du är perfekt, utan för att du är hans älskade barn. I dopets bad föddes du in i Guds rike – in i försoningens rike. Jesus har redan tagit på sig alla dina synder, allt ditt mörker, all din skam – han gjorde det när han steg ner i Jordanfloden och därefter bar all världens synd upp på Golgata kors – där han en gång för alla dog med synden – för att så lämna synden i graven och själv, tillsammans med dig, gå vidare i uppståndelsens ljus.

Du är kallad att följa Jesus som hans lärjunge – med Jesus får du gå från mörkret till ljuset – från döden till livet, från lögnen till sanningen. I ditt dop blev du ett med honom som uppfyllde allt som hör till rättfärdigheten – ett med honom som fullgjorde allt, försonade allt och erbjuder dig allt – av nåd, gratis.